

afscheid van Frank en Rob. Zij gaan nog een laatste koppel jongen proberen te ringen in de Venserpolder vandaag. Dat is ze wel toevertrouwd. De oogst gekleurringde vogels vandaag is 22 Nijlganzen, twintig juvenielen en twee adulte mannen, één juveniele Wilde Eend en een koppel Meerkoeten.

Een werkinterview met Frank Majoor

Frank werkt voor Sovon-vogelonderzoek en is al jarenlang gepassioneerd ringer. Op zijn website is meer te lezen over de ringprojecten waar hij een bijdrage aan levert (www.frank-majoor.nl). Tijdens het fietsen van de ene locatie naar de andere stel ik wat vragen over het ringonderzoek en de resultaten.

FvG: Wat is het doel van al dat gering?

FM: De vogels worden geringd in het kader van het RAS-project (Retrapping Adults for Survival). Omdat kleurringen veel gemakkelijker kunnen worden afgelezen dan de traditionele metalen ringen komen veel meer terugmeldingen binnen. Daardoor is het mogelijk meer te weten te komen over hoe lang de vogels leven en hoe ze zich verspreiden. In het geval van Nijlganzen komen we ook dingen te weten over hun sociale leven, wie hun partner is en hoeveel, hoe vaak en waar ze jongen krijgen. Ook vang en ring ik vogels in opdracht van het ministerie van EZ, om meer te weten te komen over vogelgriep in populaties wilde vogels. Wilde vogels die besmet zijn met een vogelgriepvirus worden daar totaal niet ziek van, terwijl onze doorgefokte bio-industriekippen er massaal aan dood gaan.

FvG: Sinds wanneer ring je in Amsterdam?

FM: Ik ben in 1997 begonnen met Kokmeeuwen, vooral in het Oosterpark. Later kwamen daar

FOTO: FRANK VAN GROEN

Met een waterpomptang knijpt Frank een metalen ring dicht

FvG: Wanneer kun je jonge Nijlganzen het beste ringen?

FM: Nijlganzen kunnen vliegen als ze tien weken oud zijn. Dan worden ze door hun ouders verdreven uit het territorium. Vanaf een week of vijf, als de eerste veren beginnen door te komen op de rug, zijn de nijlganskuikens groot genoeg om te kunnen worden geringd.

FvG: Ik zie dat je alles in een boekje opschrijft. Hoe gaat de verdere verwerking van de gegevens?

FM: De ringgegevens beheer ik in een eigen database. Uiteraard komen alle metalen ringen in Griel te staan (de online ringdatabase van het Vogeltrekstation Arnhem) en de kleurringen in geese.org. In het veldseizoen loop ik vaak achter met uitwerken. Daarom maak ik met m'n mobiele telefoon geregeld foto's van bladzijden met ringnummers, als backup. Je moet er niet aan denken die nummers kwijt te raken.

FvG: Zie je verschillen tussen de plekken waar je Nijlganzen ringt?

FM: Hier in Amsterdam en in andere steden is het leuk om de volwassen vogels te volgen. In de stad wordt niet gejaagd en zijn ze dus veilig voor jagers. Een groot deel van het jaar verblijven de stadse Nijlganzen binnen de bebouwde kom. Sommige individuen kunnen zo jarenlang gevolgd worden en produceren veel jongen. In Limburg is dat wel anders. Daar worden de oude vogels vrijwel allemaal geschoten en jonge vogels van elders koloniseren elk jaar weer opnieuw de opengevallen plekken.

FvG: Het verhaal is toch dat de boeren last van de ganzen hebben, omdat ze het gras van de koeien opeten?

FM: De Nijlganzen zitten een groot deel van de tijd in stedelijk gebied en natuurgebieden. Daar speelt dat niet. Verder komen ze in de herfst groepsgewijs af op oogstresten. Ook daar heeft niemand last van. Natuurlijk eten ze ook wel eens wat gras in een productieweiland. Een derde deel van Nederland is grasland, dat steeds productiever wordt. Daardoor wordt elk jaar meer gras geoogst, vooral voor de rund- en melkveehouderij. Tachtig procent van die melk is voor de export. China is een grote afnemer. De wereldmarktprijzen zijn veel belangrijker voor het bedrijfsresultaat van een boer dan dat beetje gras dat die ganzen opeten. Maar ja, aan die prijs kan een boer niks doen. Aan die ganzen wel, die kun je doodschieten.

FvG: Dat moet frustrerend voor een ringer zijn, dat z'n vogels systematisch door jagers worden doodgeschoten. Kun je er wat aan doen? Zelf ben ik bijvoorbeeld steeds minder vlees gaan eten.

FM: Met die waanzin van de vleesindustrie wil ik zo weinig mogelijk te maken hebben. Mede daarom ben ik al heel lang vegetariër.

FvG: Hoe kan je Nijlganzen het beste vangen?

FM: Je kan ze vangen door ze te simpelweg te pakken als ze heel dichtbij komen tijdens het voeren. Vaak vang ik ze met een vanglus van nylondraad. Als ze niet op de kant willen komen lukt het soms om ze met een schepnet uit het water te vissen wanneer ik ze met brood naar de oever lok. De volwassen vogels kan je het beste vangen door ze bij de kop te pakken. Je moet dan wel snel zijn.

FvG: Hoeveel Nijlganzen heb je inmiddels al gevangen?

FM: In Den Haag zitten de meeste Nijlganzen. Daar is het makkelijk om ze te vangen. Ik denk dat ik er daar al meer dan duizend van kleurringen heb voorzien. Daarna komen Arnhem en Amsterdam. Ik denk dat het in beide steden om enkele honderden vogels gaat. In Arnhem zitten dit jaar maar weinig jongen. Gelukkig is dat in Amsterdam wel anders. Verder ring ik Nijlganzen in Groningen en Limburg.

FvG: Hoe lang ben je zo bezig met ringen op een dag?

FM: In de winter is het aanpezen met die korte dagen. Vandaag ga ik na afloop van het Nijlen ringen in Amsterdam nog naar het Botgat bij Callantsoog. Daar doe ik ringonderzoek aan Tapuiten. In dat gebied zitten 60 paar, de grootste resterende populatie van Nederland. Ook hier worden jonge Tapuiten voorzien van kleurringen. We proberen erachter te komen hoe het met de overleving zit, waar de bottleneck zit voor de kwijnende Nederlandse populatie. Dit jaar hebben we voor het eerst veel last van een Bunzing die zelfs een enkele maal een volwassen Tapuit op het nest wist te vangen.

FvG: Wat gebeurt er met al die jonge Nijlganzen na het ringen?

FM: Door de terugmeldingen die we krijgen weten we dat ze zich over flinke afstanden kunnen verspreiden. Veel vrouwtjes keren terug naar hun geboortegrond. De meeste mannetjes vestigen zich elders. Natuurlijk gaan er ook veel jongen dood of worden geschoten door jagers.

FvG: Hoe moeten de ringen worden afgelezen?

FM: Het is eigenlijk heel simpel. In Amsterdam gebruik ik de combinatie geel om de linkerpoot en blauw om de rechterpoot. Op elke ring staat een cijfer of een letter. De gele ring wordt afgekort met 'Y' (van yellow) en de blauwe met 'B'. De afleescode is dan bijvoorbeeld YKBV, dus links geel met een K, rechts blauw met een V. Het is natuurlijk belangrijk de code secuur af te lezen.

FvG: Waar kunnen mensen vogels met kleurringen melden?

FM: Nijlganzen (en andere ganzen en zwanen) kunnen worden ingevoerd in geese.org. Ook kan je de gegevens per mail naar mij sturen. Ook aflezingen van kleurringen bij Kok- en Stormmeeuwen, Wilde Eenden en Meerkoeten kun je naar mij mailen. Ik doe dan mijn best zo spoedig mogelijk de waarnemers een levensloop van de gemelde vogels te sturen.

FvG: Wat is nou een leuke Amsterdamse Nijlgans die je bij staat?

FM: Er is één broedpaar van het Vondelpark dat samen een keer op en neer vloog naar Limburg. De vogels wisten veilig weer terug te keren in Amsterdam. Van een aantal volwassen vogels zijn inmiddels jarenlange afleesschema's bekend. We weten welke partner ze hebben, hoeveel jongen ze grootbrengen en registreren soms ook echtscheidingen.

FvG: Wat was een van de hoogtepunten uit je ringcarrière?

FM: In de wat strengere winter van 2010 lukte het me om wel 2000 Stormmeeuwen te ringen in